

A magyar hidegvérű ló hasznosítási lehetőségei

Háziállataink közül a technikai fejlődés és a mezőgazdaság gépesítése talán a lónak „ártott” a legtöbbet, és a komoly létszámcsökkenésen túl a tenyésztőket is új feladatok elé állította. Minden fajtának meg kellett találni azt a hasznosítási módot, ami mellett értékmérő tulajdonságai nem sérülnek, s emellett szinte „eredetiben” fenn tartható.

A magyar hidegvérű ló tenyésztőinek is szembesülni kellett azzal, hogy annak a fajtának kell új helyet találni a mai valóságban, amely nagymértékben a mezőgazdaság igényeinek hatására alakult olyanná, amilyennek ma ismerjük:

E fajta kifejezetten igás hasznosítású, nagyon jó munkakészséggel és megbízhatósággal. A klasszikus igás hasznosításra egyre kevésbé van szükség. Esély, hogy jó húsfomái alapján húslóként való tenyésztése gazdaságos lehet, negatívum azonban, hogy Nyugat-Európában csökkenőben van a lóhús fogyasztása.

Az elkötelezett magyar hidegvérű lótenyésztők azonban folyamatosan keresik azokat a „kitörési pontokat” melyek, ha nem is új virágkört, de stabil tenyészállatlétszámot jelentenek.

Kétféle állattenyésztő létezik: az egyik része érzelmi hurokat is „belekever” a munkájába, a másik pusztán hideg, finansziális okok miatt dönt egyik vagy másik fajta mellett (esetleg ellen). Magamat az első csoportba sorolom, s vallom azt, hogy eredményes tenyésztői munka nem folytatható valamiféle „szerelem” nélkül.

Ha felteszik a kérdést: „miért is érdemes magyar hidegvérű lovat tartani?”, akkor a következőket lehetne felsorolni:

Gyepet hasznosító állat

A ló alapvetően tömegtakarmányt fogyasztó állat, tehát sikerrel tartható gyepen, téli takarmányozásának alapja a gyepről beta-

karított rétiszéna lehet. A hidegvérű ló kiválóan hasznosítja a gyepet, átlagos csapadékviz viszonyú legeltetési szezonzárban a legelőn tartózkodó ló, beleértve a szoptató kancát is, semmiféle takarmány-kiegészítést nem igényel. Jó túri az időjárás viszonyosságait, kora tavasztól, késő ősziig a legelőn tartózkodhat. Nem igényli a drága istálló, a húsmarhatartásban bevált három oldalról zárt színben is áttelel mindenféle kondícióromlás nélkül. Csak száraz pihenőterre, szilárd etetőterre, fagymentes ivóvízellátásra van szüksége.

A gyephez kapcsolódó agrártámogatásokhoz (Egyszerűsített földtámogatás, Agrár-környezetgazdálkodási támogatás, Natura 2000 gyepterületek támogatása) kapcsolódó előírások lovak legeltetésével könnyen teljesíthetők, így akár hektáronként 70–80 ezer Ft is felvehető.

Kiváló igavonó

Használata ugyan beszűkült, azonban van néhány olyan terület, ahol van „keresni-álója” a magyar hidegvérű lónak. Ilyen a tu-

A magyar hidegvérű középnagy testű, mély mellkasú, dongás, minden testtájában gazdagon izmolt, szilárd csontozatú, szárazabb izületekkel, keményebb patákkal, acélosabb szervezettel bír, mint a belga hidegvérű. Feje arányos a testtömeggel, de kissé durva, enyhén burkolt, egyenes profilvonalú. Homloka széles, toroktájéka bő. Nyaka középhosszú, középmagasan illesztett, enyhén ívelt, néha egyenes. A mar rövid, alacsony, vagy közép magas. A hát mérsékeltén előremélyedt, középhosszú. Az ágyék széles, néha kissé laza kötésű. A far középhosszú, lejtős, néha enyhén csapott, széles, mindig barázdált. A szügy széles. A lapocka néha rövid és meredek. A felkar rövid. Az alkar izomzata gyakorta gyengébb. A lábtő terjedelmes, olykor lapos. A szár rövid és vastag, a boka terjedelmes, gyakran burkolt. A paták arányosak a testtömeggel, a csüd rövid, szabályos szögellésű, gyakran meredek. A lábállása általában szabályos. Színe sárga, pej, fekete, szürke.

rizmus, kisebb kertészetek, ökológiai gazdaságok, erdészet, vadgazdálkodás, állattartás.

Turizmus: melegvérű fajtársaik, gyorsabban, mutatósabban, azonban a hidegvérű ló nyugodtsága, könnyű taníthatósága, megbízhatósága folytán egyre több helyütt látni a turizmusban hidegvérű fogatot. Főleg azokon a helyeken van szerepe, ahol a szekerzés (téli szánkázás) nem mindennapi program, illetve nagyobb csoportokat kell mozgatni dombos vidékeken. Ude színt a turizmusban, amikor bemutatják a régi falusi életet, sőt a vendégek részt is vehetnek a munkában. Ebbe szervesen beletartoznak a

fogatos munkák szántás, fogasolás, vetés, kapálás. Könnyen kezelhető, vagyis ha egy hétig nincs befogva a hidegvérű ló, akkor sem okoz gondot a kocsisnak. Barátságos természete miatt a fogatolás mellett állatsimogatók lakójaként is szóba jöhet.

Kiseb kertészetek, ökolgazdaságok: szinte minden traktorra csatlakoztatható munkagép ló-vontatású párja is beszerezhető. Gyakorlatilag annyi a „trükk”, hogy egy lovas járgányt iktattak közbe, ami a járókerékről a kardánhajtást biztosítja a munkagép számára. Nyugat-Európában kis parasztgazdaságok általánosan használják ezeket a gépeket, ott, ahol a támogatási rendszer arra ösztönzi a gazdálkodót, hogy fenntartsa a régi paraszti gazdálkodási formát.

Erdészet: a szálaló (vegyes korú erdőből szálalják ki a vágásérett fákat) erdőgazdálkodás fontos eleme a közelítő lovasfogat. A természetvédelmi elvek egyre nagyobb térhódítása következtében növekszik a szálaló erdőgazdálkodás.

Vadgazdálkodás: sajnos innen kezd teljesen „kiköpni” a ló, de ennek nem gazdasági, hanem kényelmi okai vannak. A vadőr szívesebben viszi ki autóval, traktorral az, etetőre a takarmányt, mint szekérral. Pedig lovaskocsiról többet lehet látni az erdőből és a vadból is.

Állattartás: innen is kényelmi és emberi (nincs lóval dolgozni tudó ember) okok miatt szorult ki a ló. Takarmánykiosztásra, trágyázásra, kisebb anyagmozgatásra kiválóan alkalmas a hidegvérű ló, nem kell nagy tudomány az elhajtásához sem. Ahol szarvasmarhát tartanak, ott szinte nem kerül semmibe egy-két lovasfogat eltartása, azonban évente lehet velük csikóztatni, ami többlet bevételt jelent.

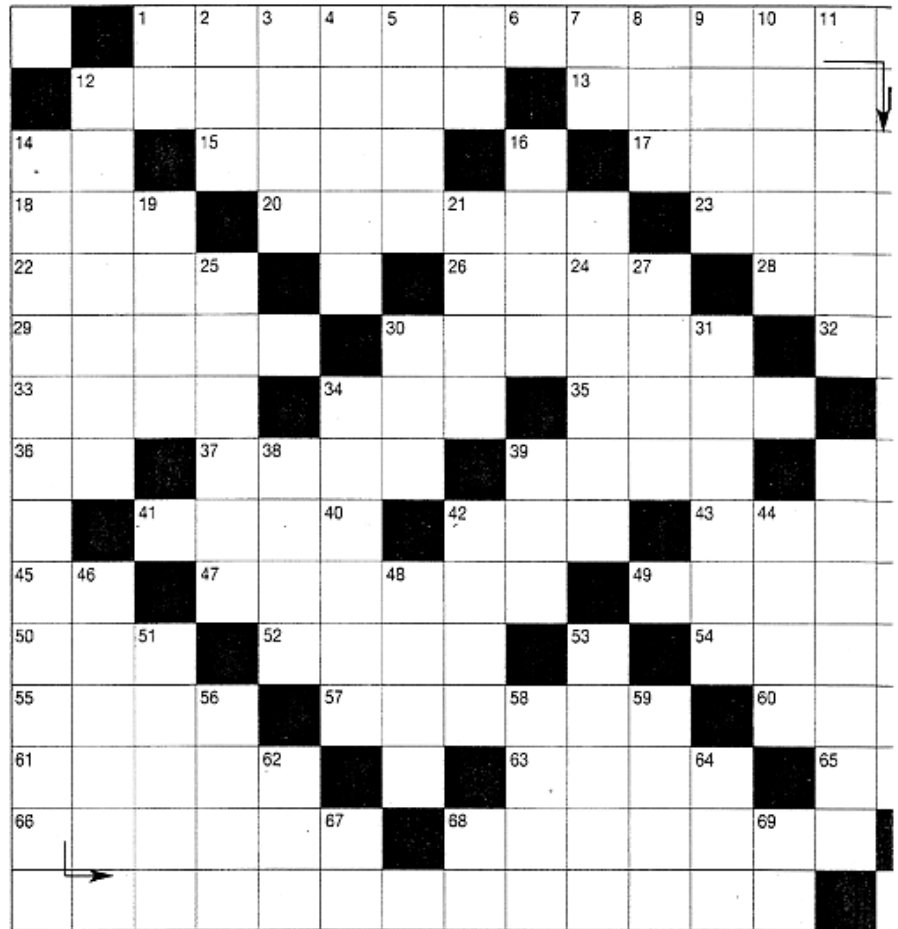
Hobbiló

Európában, így Magyarországon is van egy bizonyos réteg, aki megengedheti magának, hogy néhány lovat tartson hobbiból. E lovak tartásának semmi köze a gazdálkodáshoz, egy célt szolgálnak: a tulajdonos szabadidős tevékenységét, ami heti 1-3 kocsikázást, lovaglást jelent. Ehhez azonban nyugodt, könnyen kezelhető ló kell. S itt lehet szerepe a magyar hidegvérű lónak, persze nem elsősorban a lovaglás terén, de alkalmi hátsként a kevésbé durva hidegvérű lovak igenis szóba jöhetnek.

Hagyományos magyar fajta

Magyar állattartóknak és állattenyésztőknek kötelessége lenne a hagyományos magyar fajták fenntartásának segítése, ami annyit tesz, ha módjuk van rá, akkor arra a bizonyos lovas munkára, vagy akár hobbiló-tartásra magyar fajtát válasszunk. A magyar hidegvérű ló tehát gazdasági munkára, gyephasznosításra, turizmusra és hobbi célra egyaránt alkalmas ló, s mindenféleképpen többre érdemes minthogy pusztán a húslóként emlegetessék.

Kovács-Mesterházy Zoltán

A kiábrándultságról

Vízszintes: 1. Atanasz Dalcsev, bolgár költő, író gondolata; folyt. a függ. 14. sz. sorban (zárt betűk: M, O, E). 3. Utvonal. 14. Az arzén vegyjele. 15. Írásmű tárgya. 17. Pro ...; először. 18. Belehel, rég. 20. Angol tenger-nagy, győzött a Trafalgar csatában. 23. Ezüsthéher puha fémmel bevont. 24. Bekecs. 26. Autómárka. 28. Angol világos sör. 29. Megpörkölődött. 30. Talajművelő eszköz része. 32. ... királya; Lalo-opera. 33. Válogatott labdarúgónk. 34. Angyalrang. 35. Elgázol. 36. Nagytőke közepe! 37. Puskával megöl. 39. Szöveget megváltoztat. 40. Matt fele! 41. Női név. 42. Vásznot készít. 43. ... Gábor; Gárdonyi Géza könyvek hőse. 45. Numero, röv. 47. Sütkérező. 49. Földre tesz. 50. Duz-zad a tészta. 52. Bolond. 54. Számosabb. 55. Magasra tart. 57. Bűncselekményt elkövető. 60. ... West; am. filmszínész. 61. Finn, vékony gyapjúfonal. 63. Svéd férfinév. 65. Az ismeretlen névbetűi. 66. Főzéshez használják. 68. Sajtolt szén.

Függőleges: 1. Argon vegyjele. 2. Báina. 3. A folyó évben. 4. Gyapjúból, szőrből tömörített anyag. 5. Innivaló. 6. Zizegni kezd! 7. U, Ú. 8. Néma istáp! 9. Játékvezető. 10. Szláv eredetű női név. 11. Fejér megyei település. 12. Csipeget, majszol. 14. A gondolat második, befejező része (zárt betűk: E, S, F).

16. ...de Vega; spanyol író, költő. 19. Ke dupla. 21. Heves érzelmi hullámlás. 22. caraszó. 25. Hiteles mérték. 27. Lajos, cézve. 30. Energia. 31. Noszogat. 34. Méremt, életre hív. 38. Értékesít. 39. Vízberhuló. 40. Régi autómárka. 42. Tüzet el. 44. Kellemes érzés. 46. A magányt kec személy. 48. Non ...; nincs szaga (a pénzi). 51. Őrizetbe vesz. 53. Keleti szöttes. 56. gol, női név. 58. A légnyomás egysége Hosszú ideig. 62. Az olasz rádió rövidí. 64. Testrés. 67. Ajak páros betűi. 68. A és oxigén vegyjele. 69. Pata fele!

Benke Is

Beküldendő a vastag betűs sorok me-tése július 25-éig.

Cím: Kistermelők Lapja
1591 Budapest, Pf.: 294

Kérjük, a levelezőlapra írja rá: **Rejtván Júnusi rejtvényünk (Könnyű feladat) r. fejtése: Mindnyájunknak van elég erőnk, I a mások bajait elviseljük.**

Könyvet nyertek: *Alpár Bernadett Misl Csitár Rita Pécs, Dusnok Ignác Debre Eichübelné Verebélyi Annamária Gyöng Jacsó Mihály Érd, Kardos Mihály Töröksz miklós, Ifj. Kocsis Lőrinc Derekegyház, I Magdolna Eger, Pálkás Erika Szarvas, V György Mezőkovácsháza.*